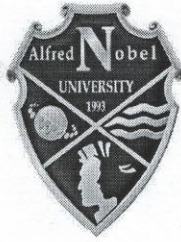

УНІВЕРСИТЕТ
імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

ALFRED NOBEL
UNIVERSITY

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
« 25 » лютого 2021 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
НА НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИМИ ПРОГРАМАМИ
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 4 від «25» лютого 2021 р.

Дніпро
2021

Програма до вступних випробувань з історії України на навчання за освітньо-професійними програмами, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Укладачі: Н.В. Бочарова, Р.М. Ключник, М.О. Гринчак. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 11 с.

Укладачі: Н.В. Бочарова, д-р юрид. н.
Р.М. Ключник, канд. політ. н.
М.О. Гринчак, канд. істор. н.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри права, політології та міжнародних відносин. Протокол № 7 від 02.02.2021 р.

Відповідальна за випуск: Шкабаро В.М., завідувач кафедри права, політології та міжнародних відносин, канд. юрид. н., доцент.

Голова предметної екзаменаційної комісії: Бочарова Н.В., д-р. юрид. н.

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Змістовна програма вступних випробувань	4
2. Критерії оцінювання	8
3. Література	9

1. Вступ

Метою вступного випробування з дисципліни "Історія України" є з'ясування рівня знань абітурієнтів щодо особливостей соціально-економічного розвитку України, еволюції політичної системи та процесів державотворення на різних етапах вітчизняної історії.

По завершенню базової і повної середньої освіти абітурієнти повинні знати з дисципліни Історія України:

- хронологічні межі основних періодів історії України, особливості суспільного розвитку в Україні в ті часи, чільні постаті політичних, культурних діячів, особливості наукового, технічного, культурного розвитку, визначні наукові досягнення, твори мистецтва, мистецькі напрями в різні періоди історії України; особливості духовного та релігійного життя в українських землях у різні періоди їх історії; географію українських земель, місця, на яких відбувалися значущі події української історії; причинно-наслідкові зв'язки між подіями та суспільними процесами, характерними для українського суспільства у різні періоди його розвитку в минулому; основні поняття, що позначають ті чи інші явища політичного, культурного життя того чи іншого історичного періоду

По завершенню базової і повної середньої освіти абітурієнти повинні уміти з дисципліни «Історія України»:

- встановлювати хронологічну послідовність тих чи інших періодів суспільного розвитку та визначних історичних подій в Україні; знаходити на карті місця визначних подій історії України; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями та суспільними процесами; надавати оцінку історичному значенню діяльності визначних постатей історії України; робити самостійні обґрунтовані узагальнення щодо подій та соціальних процесів, що відбувалися в історії України візуально розпізнавати пам'ятки архітектури, образотворчого мистецтва, портрети визначних політичних постатей, митців, науковців. Абітурієнт повинен вміти чітко, логічно і послідовно висловлювати свої думки, зокрема: аналізувати політичні та соціально-економічні процеси історії України; оцінювати ступінь впливу на еволюцію України різних історичних періодів суспільних, політичних, ідеологічних, економічних факторів; формувати власне ставлення до процесів, що відбувалися та відбуваються в Україні та висловлювати думку з цього приводу.

2. Змістовна програма вступних випробувань

Тема 1. Стародавня історія України

Поява та розселення людей на території України. Неолітична революція. Трипільська і середньостогівська археологічна культура. Скіфо-сарматська доба. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Слов'янські протодержавні утворення на українських землях. Перші писемні згадки про давніх слов'ян. Утворення праукраїнського етносу. Соціально-економічний, політичний, культурний розвиток східних слов'ян.

Тема 2. Русь-Україна (Київська держава)

Основні етапи розвитку державності в Київській Русі. Виникнення і становлення Держави Київська Русь (кінець IX – кінець X ст.). Політична консолідація східнослов'янських земель, роль у цих процесах князів Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Реформи княгині Ольги. Піднесення й розквіт Київської Русі (кінець X – середина XI ст.). Основні напрямки політики Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Роздробленість Київської держави. Політичний устрій Київської Русі. Передумови та наслідки прийняття християнства. Соціально-економічний розвиток Київської Русі. Етнічні процеси в Київській Русі. Питання про давньоруську народність. Значення Київської Русі в європейській історії.

Тема 3. Галицько-Волинська держава як спадкоємиця Київської Русі

Особливості політичного життя у Подніпров'ї після розпаду Київської Русі. Передумови виникнення Галицько-Волинського князівства. Основні етапи розвитку Галицько-Волинського князівства. Організація та функціонування влади у Галицько-Волинській державі. Головні напрями діяльності галицько-волинських князів у внутрішній та зовнішній політиці. Роль Данила Галицького у піднесенні держави. Боротьба за владу у Галицько-Волинській державі у тогочасному загальноєвропейському контексті. Причини занепаду та втрати державності Галицько-Волинського князівства. Значення Галицько-Волинського князівства в історії української державності. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Наслідки золотоординського панування.

Тема 4. Руські удільні князівства у складі іноземних держав (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)

Українські землі у складі Великого князівства Литовського. Особливості литовської експансії на українські землі. Кревська унія. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV – в середині XVI ст. Утворення Кримського ханства. Україна у складі Речі Посполитої. Політичні причини та наслідки Люблінської унії. Соціально-економічний розвиток українських земель другої половини XIV – першої половини XVII ст. Еволюція форм землеволодіння. Фільваркове господарство. Закріпачення селян. Розвиток ремесла, початок мануфактурного виробництва. Українська політична, релігійна думка наприкінці XVI – на початку XVII ст. Братський рух. Брестська церковна унія: політичні причини та наслідки. Основні етапи становлення українського

козацтва. Роль козацтва у формуванні політичної самосвідомості українського народу.

Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Причини, характер, рушійні сили та періодизація Української національної революції. Політична культура козацтва та його лідерів. Б.Хмельницький. Національно-визвольна війна українського народу (лютий 1648 – серпень 1657 рр.). Формування Української козацької держави. Політичні та соціально-економічні процеси в українській державі за часів Б.Хмельницького. Союз України з Московською державою: політичні причини та наслідки для України. “Доба Руїни в Україні. Причини кризи козацької автономії. Запорізька Січ у складі Гетьманщини. Основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики гетьманів України 50-80 рр. XVII ст. Територіальний розкол України на два гетьманства 1663 р. І.Брюховецький, П. Тетеря. Політика Польщі та Москви щодо українських земель. Андрусівське перемир'я 1667 р. Боротьба за возз'єднання української держави. П. Дорошенко.

Тема 6. Українські землі наприкінці XVII — у XVIII ст.

Особливості територіально-політичного устрою України після “Вічного миру” 1686 р. Наступ російської влади на політичну автономію України. Особливості внутрішньої та зовнішньої політики Гетьманату за часів І. Мазепи. Причини та наслідки поразки І. Мазепи. Гетьман в еміграції П. Орлик та його Конституція. Засоби інкорпорації України до складу Російської імперії у XVIII ст. Правління К. Розумовського 1750-1764 рр. Політика Катерини II щодо України, ліквідація царизмом української автономії.

Правобережна Україна наприкінці XVII — у XVIII ст. Соціально-економічний розвиток України. Введення кріпацтва. Мануфактурний період української економіки. Формування українського національного ринку.

Тема 7. Українські землі у XIX ст.

Політичні та економічні наслідки остаточної втрати Української автономії. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської та Австрійської імперій. Особливості промислового перевороту в Східній та Західній Україні. Суспільні рухи. Декабристський рух в Україні. Політизація національного руху в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство. Політичні цілі кирило-мефодіївців. Національне відродження в західноукраїнських землях. "Руська трійця". Вплив європейських революцій 1848-1849 рр. на політичне життя українських земель. Аграрна реформа 1848-1849 рр. у Західній Україні. Селянська реформа 1861 р. в Російській імперії і в Україні. Буржуазні реформи 60-80-х рр. XIX ст. Розвиток капіталізму в Україні у пореформений період. Українське відродження другої половини XIX ст. Вплив на політичне життя України громадівського руху. М. Драгоманов. Народницький рух. "Українське народознавство" другої половини XIX ст. Національний рух на західноукраїнських землях другої половини XIX ст. Москвофіли, народовці та радикали.

Тема 8. Україна на початку ХХ ст.

Соціально-економічний розвиток України на початку ХХ ст. Передумови та хід індустріалізації. Виникнення монополій. Сільське господарство України. Кооперативний рух. Структурування українського суспільства на початку ХХ ст. Виникнення українських політичних партій. Соціалістична течія українського політичного руху. Національно-революційна течія. Програма і тактика українських лібералів. Україна в роки першої російської революції 1905-1907 рр. Українські фракції в Державних думах Російської імперії. Столипінська аграрна реформа та її здійснення в Україні.

Західноукраїнські землі на початку ХХ ст. Умови парламентської діяльності українців в Австро-Угорщині. Причини і характер еміграції українців наприкінці ХІХ на початку ХХ ст. Українські землі в роки Першої світової війни.

Тема 9. Українська національно-демократична революція (1917 – 1921 рр.)

Лютнева революція в Російській імперії. Створення Української Центральної Ради та її політична діяльність. Проголошення автономії України. Українсько-російські відносини другої половини 1917 р. Проголошення Української Народної Республіки. Причини поразки УЦР. Гетьманат П. Скоропадського. Внутрішня та зовнішня політика уряду П. Скоропадського. Падіння гетьманату. Політика Директорії. Державницька концепція Директорії. Занепад української державності. Отаманщина. Західноукраїнська Народна Республіка. Більшовицька влада в Україні. Політика "воєнного комунізму".

Тема 10. Україна у 20-30-ті рр. ХХ ст.

Міжнародне і внутрішнє становище України на початку 20-х рр. ХХ ст. Політичні дискусії щодо об'єднання радянських республік. Утворення СРСР, втрата Україною незалежності. Сутність більшовицької політики коренізації в Україні. Утвердження комуністичної монопартійної системи. Ідейно-політична боротьба в Україні у 20-ті рр. Націонал-комунізм. Нова економічна політика в Україні. Криза НЕПу. Особливості процесу індустріалізації в Україні. Колективізація сільського господарства. Причини голодомору 1932-1933 рр. Формування тоталітарного режиму в СРСР. Посилення ролі репресивних органів у політичному житті. Політична та ідеологічна цензура. Політичні процеси і репресії в Україні наприкінці 20-х – у 30-ті рр. ХХ ст. Основні риси радянського тоталітарного режиму.

Західноукраїнські землі у 20-30-ті рр. Суспільно-політичний рух в західноукраїнських землях.

Тема 11. Україна напередодні та в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)

Українське питання в європейській політиці напередодні Другої світової війни. Україна в планах фашистської Німеччини. Пакт Молотова-Ріббентропа. Карпатська Україна. Західні землі України під німецькою та угорською окупацією. Входження західноукраїнських земель до складу СРСР. Наслідки "радянської" західноукраїнських земель. Напад Німеччини на СРСР, хід воєнних дій на території України, причини невдач радянської армії в

1941-1942 рр. Окупаційний режим в Україні. Діяльність підпілля і партизанський рух в Україні. Збройна боротьба ОУН-УПА. Визволення України від окупації. Закінчення Другої світової війни, її наслідки для України.

Тема 12. Політичний та соціально-економічний розвиток України у 1945 – 1991 рр.

Геополітичне становище України після Другої світової війни. Відбудова зруйнованого за роки війни народного господарства. Репресії проти спроб лібералізації тоталітарного режиму. Політика радянської влади в Західній Україні. Операція "Вісла". Підпільно-партизанська боротьба ОУН-УПА з тоталітарним режимом. Україна в умовах лібералізації тоталітарного режиму (1956-1964 рр.). Критика культу особи Сталіна. Сутність хрущовської "відлиги". Соціально-економічний розвиток України другої половини 50-першої половини 60-х рр. XX ст. Реформа управління народним господарством. Експерименти в сільському господарстві. Шістдесятники як прояв політичної опозиції комуністичному режимові. Політичні наслідки для України змін в кремлівському керівництві 1964 р. Особливості періоду "застою" в Україні. Косигинські реформи в Україні. Вплив посилення командно-адміністративної системи на стан промисловості та сільського господарства. Наростання кризових явищ в економіці. Суспільно-політичне життя в Україні в період "застою". Дисидентський рух в Україні. Діяльність Української Гельсінської групи. Національний рух в Україні. Чинники, що зумовили процес перебудови в СРСР. Етапи перебудови 1985-1991 рр. та її наслідки для України. Активізація суспільно-політичних рухів в Україні. Початок формування політичних партій. Прийняття Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 р.

Тема 13. Розбудова Української незалежної держави (1991-початок XXI ст.)

Внутрішні та зовнішні умови проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. Становлення владних структур. Основні елементи та функції системи влади сучасної України. Політичне становище незалежної України на різних етапах її розвитку. Конституційний процес та особливості Конституції 1996 р. Політичні партії України. Проблеми економічного розвитку України. Здійснення ринкових реформ та їх наслідки. Помаранчева революція.

Геополітичне становище сучасної України. Основні напрямки зовнішньополітичного курсу України. Україна і міжнародні організації. Революція Гідності. Євромайдан. Антитерористична операція. Угода про Асоціацію України з ЄС. Мінські угоди.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВОГО БАЛУ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Максимально можливий тестовий бал за виконання завдань тесту з історії України – 94.

Визначення результатів тестування з Історії України здійснюється у два етапи. На першому етапі визначається тестовий бал учасника (максимум – 94 балів). На другому етапі, на основі тестового балу визначається рейтингова оцінка результатів учасника за 200-бальною шкалою.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1–23, 30–52).

Завдання з вибором трьох правильних відповідей (№ 28–29, 58–59).

Завдання з вибором чотирьох правильних відповідей (№ 24–27, 53–57).

Таблиця переведення тестових балів (від 100 до 200 балів)

Тестовий бал	Бал 100–200	Тестовий Бал	Бал 100–200	Тестовий бал	Бал 100–200	Тестовий бал	Бал 100–200
0	не склав	24	не склав	48	153	72	181
1	не склав	25	не склав	49	154	73	182
2	не склав	26	100	50	156	74	183
3	не склав	27	102	51	157	75	184
4	не склав	28	105	52	159	76	185
5	не склав	29	108	53	160	77	186
6	не склав	30	111	54	162	78	187
7	не склав	31	114	55	163	79	188
8	не склав	32	117	56	164	80	189
9	не склав	33	120	57	165	81	190
10	не склав	34	122	58	167	82	190,5
11	не склав	35	125	59	168	83	191

4. Перелік рекомендованої літератури

1. Бойко О. Д. Історія України. К.: Академія, 2018. 720 с.
2. Власов В.С., Кульчицький С.В., Панарин О.Є. Історія України. К.: Літера ЛТД, 2019. 416 с.
3. Гісем О.В. Мартинюк О.О. Історія України. К.: Ранок, 2019. 288 с.
4. Грицак. Ярослав Нарис історії України. Формування модерної нації ХІХ-ХХ століття. — Київ. : Уакабоо Publishing, 2019. 656 с.
5. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с.
6. Плохій. Сергій Козацький міф. Історія та націєтворення в епоху імперій. Пер. з англ. М.Климчук. Харків: КСД, 2018. 400 с.
7. Пометун О.І, Гупан Н.М., Смагін І.І. Історія України. К.: Оріон, 2017. 288 с.
8. Реєнт О.П. Малій О.В. Історія України. К.: Генеза, 2017. 272 с.
9. Свідерський Ю. Романишин Н. Історія України. К.: Грамота, 2020. 176 с.
10. Швидько Г.К. Чорнобай П.О. Історія України. К.: Генеза, 2016. 353 с.
11. Plokyh, Serhii. [The Gates of Europe: A History of Ukraine](#). New York: Basic Books, 2015. 395 pp.

Навчальне видання

Програма до вступних випробувань з історії України на навчання за освітньо-професійними програмами, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Підписано до друку Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0,94
Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

Університет Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18

Лист погодження

Випускаючий підрозділ: кафедра права, політології та міжнародних відносин

	<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Розробив	Професор	Бочарова Н.В.		02.02.2021
	доцент	Гринчак М.О.		02.02.2021
	Доцент	Ключник Р.М.		02.02.2021

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 02 лютого 2021 р.

Завідувач кафедри

В.М. Шкабаро

Документ узгоджено:

<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Проректор із забезпечення якості вищої освіти	Шкура І.С.		
Начальник департаменту дидактики	Онищенко М.Ю.		
Заступник начальника департаменту дидактики	Тимофєєнко Л.П.		
Відповідальний секретар приймальної комісії	Бойко Л.Г.		